

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, iromenyterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—

Fél évre 5—

Negyed évre 2-50

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

Nyilttér pótlására 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolc szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITA JÓZSEF.

Kiadó és lapfajtájados:
STRAUSZ SÁNDOR.

Egy évforduló.

Egy éve, hogy Olaszország megindította ellenünk a háborút, mely elől kitérni »szent önzése« nem engedte.

Eljárása aljasságát áldás nem kísérte. Ellenségeivé tette régi jóbarátjait, akik bécsi és budapesti sétautijában egy lépéssel se engedik előre, míg helyettök szerzett barátjai — ujak ugyan, de nem jók hozzája.

Az új barátok legelőkelőbbje természetesen Anglia és érdekes megfigyelni, miként értelmezi John Bull Itáliával létesített fegyverszövetségét.

Folyó év március 23 án az angol kormány eltiltotta a gyapotszövetek behozatalát, kivéve azokat, miket angol cégek már ezelőtt rendeltek meg. Amikor azonban az olasz cégek a már előbb megrendelt árukat szállítani akarták, az angol kormány kijelentette, hogy előzőleg megrendelt áruknak csak azokat lehet tekinteni, mik már előbb — tehát még a szállítás előtt! — ki lettek fizetve. Az olasz sajtó kikelt ez ellen, mondván: »ez az értelmezés kigonyol minden kereskedelmi szokást és homlokegyenest ellenkezik azzal a gazdasági politikával, melyet a háboruba vont mindkét szövetséges ország szükségesnek mondott ki. Ha Angolország megmarad elhatározása mellett, (hát nem maradt meg?) ugy sok cégünket, mely az Angliába való szállításra rendezkedett be, hamarosan tönkreteszti.«

Az angol kormány továbbá április 14 én eltiltotta mindennemű öntött vas és acél, valamint vasuti és hajóépítkezésekre szol-

gáló mindennemű anyag kivételét. El lehet képzelni, hogy a háboru közepette minő csapás ez Olaszországra nézve, mely csak nagyon kevés vasat — évente alig egy félmillió tonnát, — tud termelni. Néhány nap előtt még a pneumatik kivételét is megtiltotta az angol kormány.

A háboruszkodó Olaszország, mely eddig semmi sikert sem tud felmutatni, ellenben súlyos veszteségeket szenvedett, mindinkább kétségbejöttbb helyzetbe kerül: egyesek, egyes néprétegek nyernek ugyan a háborun, de az ország a maga egészében szakadatlanul veszteségeknak van kitéve. Egész csomó ipari üzem szünetel vagy súlyosan károsodik a nagy köszvényhiány által, az árfolyamveszteségek pedig hihetetlen arányokat öltenek. A fahiány akkora, hogy röviddel ezelőtt sok fáradság árán ültetett fákat kell vágatni, nagykiterjedésű erdősegeket, különösen Cosenza környékén, kell frtani. Ehhez már most az angol kormány jóvoltából még a vashiány is csallakozik.

Napról napra érezhetőbbé válik a mezőgazdaságban a munkáskéz hiánya: a mezőgazdasági egyesületek sürgetik a kormányt, hogy engedje haza a harctéren levő mezőgazdasági munkásokat. A halóságai hadisegélyezés tehetetlennek bizonyult; az állam kénytelen a vállalkozókat kötelezni arra, hogy alkalmazottait családjaírói gondoskodjanak, — de elfelejti megmondani, honnan szerezzenek a nagyrészt tönkretett vállalkozók ehhez pénzt.

Olaszország érezheti most kormányának épp oly eszelen, mint erkölcsetlen politikájának hatásait. Érezheti, hogy két szék alól

a földre esett, gazdaságilag, politikailag is a legváltóságosabb helyzetbe jutott. Az Adria keleti partján szenvedett vereségei óta, melyek nagy benyomást gyakoroltak az olasz népre, az országot narkózisban tartották. De most a kábulás kezd eloszlani: egyesek kezdik már sejteni a valóságot. Pasics szerb miniszterelnök pétervári látogatása és az orosz sajtó közleményei a monarchiánk rovására létesítendő nagyszerb államról, továbbá Angliának ezekkel az aspirációkkal megegyező magatartása Olaszországban kínos feltűnést és lehangoztságot keltettek. A »Roma« című lap írja: »Ha az Adria keleti partján a monarchia helyén orosz védnökség alatt álló állam létesülne, míg tovább délre olaszellenes Görögország terülné el, ugy Olaszország ezzel a háboruval a legnagyobb ostobaságot követte volna el, melyet állam valaha elkövetett.«

Igy is van. A legnagyobb ostobaságot követte el. Hiszen nem fog megtörténni, de ha ellenségeink mégis győzzenek, mi létesülhetne az Adria keleti partján más, mint orosz védnökség alatt álló nagyszerb állam? Csak figyelembe kell venni, hogy a kérdéses terület, a dalmát partvidék lakosságának csaknem kilencvenhét százaléka szerb- és horvátjuku és csak két és fél százaléka olaszjuku. Ha ez a partvidék olasz óhaj szerint Itáliának jutna, ugy ez csak örökös civakodásokra, végül pedig újabb háborura szolgáltatna alkalmat. Pasicsnak az az ígérete, hogy sohasem építtetne hajókat, nem nagyon nyugtathatja meg az olaszokat.

Hogy győzedelmes Oroszország a Földközi tenger keleti részén tengeri hatalmat

A haditanács.

Írta: Lukács Lajos.

Filmy, a közismert mozivállalkozó, tekintettel az óriási piszkos konkurrenciára, melyet a gombamódra szaporodó mozik fejtenek ki egymással szemben, haditanácsot tart, melyre meghívatik Weinberger Samu, a család legjobb üzleti érzéssel felruházott tagja, aki egy Szerescsen-utcai bőrüzlet könyvelője s aki reggelenként undorodva megy a boltba: »Ez is üzlet!« csatakiáltással. Napoleontervei vannak ez ezek kivételére nincs itt tere. O az, aki Agyaginat, a világhíró szobrásznak, modellt állt a »félreismeret és peches ember« című szobrához.

Nagyszerű ember!

Meghívatik továbbá: Busonghy úr, a költő, a nagynevű, nagyfejű, nagykaliberű versíró; az új irány megmutatója, az új megye toposója. Különös ismertető jele: hogy hosszú haját — nem viseli. A cipője sarka — nem ferde. Az orra rendes. A bajusza — nincs. De monoklit visel. Még akkor is viseli, ha suszterinasok potyognak az égből. O ezt így akarja! Különben igen okos ember, mindig akkor beszél, ha kérdezik; ha nem kérdezik, akkor nem beszél. Irni csak akkor ír, ha muszáj, mert néha csak kell írni a kutyafáját! Nem azért költő, hogy ne költsön! Nem igaz?

Nos, hát elkezdődik a gyűlés.

Filmy: Rettenetes! Rettenetes! Rettenetes!... Ha így megy, holnap becsumok a bótot.

Weinberger: Mi? Csak nem inzolvens?!

Filmy: Ha így megy, holnap már az leszek. Kiveszik a szájamból a falatot! Megölnek! Elveszik családomat! A családapát! A feleségemtől a férjét! A kislánytól az apját! A cselédemelől a gazdját! A nevelőnőtől... a kenyéradóját! Tönkretesznek! Uraim... (térdreborul) Mentse meg egy családapát a tönkrejutástól... Irgalmazzanak... Egy ötletet kérek uraim, egy ötletet, amivel lefözhetem a többi mozit...

Weinberger: Ötletet? Maga ezt ugy kéri, mint egy kotlelet a vendégelőben. Azt hiszi, ezt is meg lehet rendelni? Ehhez ihlet kell, maga hólyag! Az a szerencséje, hogy most meghihletten állok maga előtt, már itt is az ötlet. (hadarva) Óriási falragaszokat nyomtat, melyeken ez fog állni: »A Filmy-moziban ma először adják »A csata tündéré, vagy a rajvonalba« című érdekesítő képet.« Minden egyes látogató a megváltott jegyhez vacsorát kap. A háborura való tekintettel mindenki megkapja Európa térképét. Ez most aktuális. Bent a hólygek egy-egy csokor virágot kapnak és az urak egy-egy illatos ha-vóna szivart. A gyerekek cukrot. Minden egyes kép után frissítővel szolgál. A slágerkép előtt bevezető konferanszot tartat Molnár Ferencel a háborúról. A kép első felvonása után bemutat egy élő szobrot, a második felvonás után egy még félig élő montenegrói katonát. Az előadás végén vaktöltéssel sortűzet ad s a megrádt publikumot megkérdézteti Nagy Endre által, hogy megjájd-e? Ha ettől a pár rongyos vaktöltéstől megjájd, mit szólna a

valóságos puskaropogáshoz? Ezután mindenkit automobilon hazavítet...

Filmy: Elég... elég... Maga bolond... maga... Hiszen így én ezen az estén teljesen tönkre mennék... Vacsora... virág... szivar... Molnár Ferenc... Nagy Endre... Jaj!

Weinberger: Maga hólyag! Hiszen a publikum ha ezt megtudja, ostromot intéz a maga műintéztele ellen.

Filmy: Ne mondja?

Weinberger: Bizony... Mindenki magához fog tódulni, mert azt hiszi, hogy a lefizetett 1— koronányi belépődíjért tizszer annyit fog kapni. De téved!

Filmy: Téved?

Weinberger: Bizony. Mert maga ezt a csa-csiaságot nem fogja megtenni, hanem szerkeszt egy kommentárikét, melyben híven beszámol arról, hogy Filmy tegnapesti premierje, mily szenzációkban gazdag vala... Igen... igen... »vala.« Meglássa, a publikum rohamot fog intézni a pénztárhoz... Már van is egy barátom aki 100— koronáért leadja az összes lapoknak. Ha ad 50— koronát, azonnal rohanok hozzá.

Filmy: Keblemre! keblemre! Már nyomatom is a plakátot! Busonghy majd megfogalmazza... (összeülelkeznek és körbe táncolnak) Le-főztük a többi mozit! Éljen! (Busonghy, mivel nem kérdezték nem is beszél, hanem szó nélkül leül és megfogalmazza a szenzációs plakátot, ékes hexaméteres dythirambokban).

gyakorolna, ez újabb veszély, melynek nagyságát kezdik már az olaszok felismerni.

Bármelyik fél győzzön is — O aszországot csak veszteség érheti. Ez annak a politikának az eredménye, melybe a Salandra — Sonnino-kormány sodorta az országot.

Ily körülmények között igazán kíváncsiak lehetünk arra, hogyan fogja Olaszország megünnepelni, nemzeti dalköltője megénekelni a háború nevezetes évfordulóját?

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadseregélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

K Ü L Ö N F É L É K.

Doberdól romok között.

Kis falu volt egykor... ma már csak romhalmasz Ott ahol most járok, benőtte a gis-gasz. Kormos, füstös falak morognak az égnek. Bedőlő falkéményen égett golyafészek.

Olyan csendes, árva, elhagyott minden. Még a szürke veréb is kipuhatott innen. Erressz alatt nem szól dala a fecskének, Turbékolása a bűgő gerlicének.

Csak áll összelöve... egy lélek sem benne. Áll ridegen, mintha elátkozva lenne. És midőn a zúgó, vad granátok jönnek, Omlanak a falak... repülnek a kövek.

Kicsi szobácskáknak szétszúzott bútorai Sejteti, hogy volt itt boldogság valaha. A bedőlő konyhában összetört edények... Valakinek egykor főztek itt ebédet...

Granátépett kendő fesszák az ajtóban, Aki fején hordta, most vajjon merre van? ... Valamikor pedig hangzott itt az élet Piros ajkáról az ifjú menyecskének...

Piszkos, sáros bölcös történ az udvarban. Kís gyarmak szandargézt valamikor abban. G... sőt hangon beszéltetett benne S most a puha fészek szétdőlvé, szétőrvé...

Gízes-gázos kertben virágok nem kelnek, Ősi rózsá helyett fakerosztek nőnek... Dolgos, munkás kezek nem ápolják azt már, Hidegebben süt rá a fányos napsugár.

S a szétrombolt házak gazdáikat várják.

Gerendák recsegnek... becsapott a gránát. Én csak állok-állok, gondolkodva nézek. Visszatér-e vajjon még ide az élet? ...

Boldogság honolt itt, ma már csak romhalmasz. Amerre csak látok, benőtte a gis-gasz. Sötét éjjelenek bolyongnak az árnyak, Összedőlő házakban sírás sóhajtozás... Tán régi gazdáik... kisértetek járnak...

Doberdó, 1916. febr. 6-án. **Fenyves Dániel.**

— **Kitüntetés.** Ferencz Saluator főherceg, mint a Monarchia Vöröskereszt egyleteinek védnökhelyettese — dr. sipeki Balás Béla Zalavármegye főispánjának a háború alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vöröskereszt hadiékítményes tiszti díszjelvényét, sipeki dr. Balás Béláné vöröskereszti elnöknőnek pedig a Vöröskereszt hadiékítményes II. oszt. díszjelvényét adományozta.

— **Kitüntetés.** Ferencz Saluator főherceg a háború alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül néhai Szalmay József csáktornyai Vöröskereszt főkegyeleti elnökné, Szalmay Józsefné elnöknének s dr. Zakál Lajosné perlaki Vöröskereszt főkegyeleti elnöknének a Vöröskereszt hadiékítményes II. osztályú díszjelvényét díjmentesen adományozta.

— **Gyászír.** Kayser Lajos csáktornyai grófi titkárt és családját megrendítő csapás érte: Miklós fia, honvédszázados, az észéki kórházban, rövid szenvedés után május hó 13-án 36 éves korában elhunyt. Kayser Miklós, mint tényleges honvédfőhadnagy, hosszú ideig a harcúterén volt, ahol az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a hadiékítményes katonai érdemkereszttel tüntették ki. Majd betegen hazatért s időközben századosá léptették elő. A boldogultat Eszéken temették el ideiglenesen, de amint lehetséges lesz, a csáktornyai temetőbe hozzák örök nyugalomra. Az engesztelő szentmisét a megboldogultért f. hó 22-én 10 órakor fogják a csáktornyai templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Nyugodjék békében!

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Grész Ernő és Kruspér István csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző intézeti tanárokat a VII. illetőleg a IX. díjosztályba kinevezte.

— **Előléptetés.** Öfelsége a király dr. Kiss Elemér 48 ik gyalogezredbeli hadnagyot, alsóúndvai ügyvédet főhadnaggyá léptette elő.

— **Katonai kitüntetés.** Muracsányi születésű Perhács Félix honvédtüzér hadapród az ellenség előtt tanusított eredményes tevékenységeért és bátor magatartásáért legfelsőbb elismerésül dicsérső oklevelet kapott, amely jogosítja őt a bronz vitézségi érem viselésére. A kitüntetett Perhács Ádám fia, akinek mind a 4 fia katoná és akik közül már a Mihály nevű, mint 20 as honvéd őrmester, hősi halált halt a kárpáti Dukaszorosban 1915. tavaszán. János fia pedig, mint tábori lelkész, a csáktornyai kórházban fekszik, ahol egy oroszországi járványkórházban megrongált egészségének visszanyerését várja.

— **Református istentisztelet.** Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész f. hó 28 án, vasárnap délelőtt 10 órakor Csáktornyan, az állami tanítóképző-intézet emeleti zene-termében az úri szent vacsora kiosztásával egybekötött istentiszteletet tart, amelyre a református egyháztagok és a szíves érdeklődők ez úton is tisztelettel meghívattak.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Haspel Ferenc rédcisi illetőségű csáktornyai lakos családi nevének »Hegedüs«-re s kiskorú Novák Lajos csáktornyai születésű, ugyaníttani lakos családi nevének »Nógrádi«-ra kért átváltoztatására a m. kir. belügyminiszter az engedélyt megadta. Mindkét névmagyarosító a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet nevével növendéke.

— **Te Deum.** A csáktornyai áll. tanítóképző intézetben a Te Deumot mult héten csütörtökön tartották meg, mely alkalommal istentiszteleten jelentek meg a növendékek és utána az intézetben a tanévet ünnepélyesen befejezték.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Eöri Szabó Jenő nagykanizsai kir. törvényszéki elnök mult vasárnap a delutáni személyvonattal Csáktornyára érkezett, ahol az állomásban Bertin Ágoston csáktornyai vezelőjárásbíró fogadta. A törvényszéki elnök a következő napokon a kir. járásbírószág ügyvezetését vizsgálta meg, melyet a legnagyobb rendben talált.

— **Évzáró vizsgálatok a polgári iskolában.** A helybeli áll. polgári fiu- és leányiskolában a vizsgálatok a következő sorrendben mennek végbe: május hó 24 én d. e. a leány-, d. u. a fiúiskola hittani vizsgálat.

25 én d. e. a leányiskola I., d. u. a II. osztály vizsgálat, 26 án d. e. a III. A., d. u. a III. B. osztály vizsgálat, 27-én d. e. a IV. osztály vizsgálat, d. u. 4 órakor énekvizsga. A fiúiskolában május hó 29-én d. e. az I., d. u. a II. osztály vizsgálat, 30-án d. e. a III., d. u. a IV. és V. osztály vizsgálat, 31-én d. u. 4 órakor ének- és 5 órakor torna-vizsga. Junius hó 3 án reggel 8 órakor Te Deum, utána záróünnepély s a jutalmak és bizonyítványok kiosztása. A magánvizsgálatok a fiúiskolában junius hó 2 án, a leányiskolában pedig 3, 4, 5 és 6-án tartatnak meg. Az igazgatóság.

— **Visszaélések a hadiseregélyezés körül.** Kótorban és Alsódomboruban, mint a »Zala«-frja, gyalázatos, lelkelen visszaélésekre jöttek rá. A hadiseregélyek kiosztásával a községi pénztárosok voltak megbízva, akik visszaéltek a hadbavonultak feleségeinek gyámoltalanságával s váltási díj címén kisebb nagyobb összegeket vontak le tőlük. A büns uton szerzett pénz hónapok alatt több ezer koronára rugott. A háború hiénáit az alispán főfűggesztette, a nagykanizsai királyi ügyészség pedig megindította ellenük a bünygyi eljárást.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozi mai előadásainak műsora: Hadiképek az északi és déli harctérről; A brilliánsok (bünygyi történet 3 felv.) Asta Nielsen a főszerepben; Egy kis penzió (vígját. 3 felv.).

— **Betöltik a hősi halált halt tanítók állását.** A harctéren hősi halált halt tanítók állásainak betöltése ügyében a közoktatásügyi miniszterium felmerült esetekből folyóan ugy határozott újabb, hogy az állás végleges betöltéséhez elegendő a veszteségi lajstrom igazolása, valamint a katonai vagy polgári hatóságoknak a halálesetről szóló hivatalos értesítése.

— **A tábori postacsomagok.** A közönség ismételt figyelmeztetés ellenére a tábori csomagokban még mindig könnyen romló élelmiszereket is küld. Minthogy a tábori csomagokban küldött könnyen romló élelmiszereket kivált a nyári időszakban teljesen megromlanak s nemcsak a címzett részére válnak hasznavehetetlenekké, hanem a közegészségügyet is veszélyeztetik, a kereskedelemügyi miniszter ismét figyelmezteti a közönséget, hogy tábori csomagban könnyen romló élelmiszert ne helyezzen el, annál kevésbé, mert a postahivatalok e tekintetben a legszigorubb ellenőrzés gyakorlására kaptak utasítást.

— **Hadi vizsgálat és osztályozás.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ismeretes rendelkezése következtében a csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben f. hó 19 én volt az utolsó népfőlkelői szemlén alkalmasoknak talált 18 éves tanítónövendékek osztályozása és vizsgálat Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő elnöklele alatt. Ez alkalommal összesen 26 növendéket osztályoztak. A negyedik osztályból hárman kerültek a bizottság elé, akik mind tanítói oklevelet nyertek. Az ujonnan képesített tanítók: Hegedüs Ferenc, Lisziák Elek és Polesinszky Géza. A képesítettekén kívül a hadbavonuló növendékek közül 5 az első, 12 a másodikból, 6 a harmadik évfolyamból került ki. A tavaly bevonult 36 növendékekkel együtt tehát 62 katonát adott a mostani világháborúban a csáktornyai áll. tanítóképző-int. a Hazának.

— **Adomány.** A háboruban elesett magyar tanítók özvegyei és árváinak segélyezésére X. ur 10 K-t volt kegyes adományozni, miért halás köszönetet mond a tanítóképző-int. igazgatósága. A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet tanulóifjúsága és tanári testülete egybírta erre a célra eddig összesen 6593 K-t gyűjtött s küldött be.

— **A háború.** A harctéren nevezetes fordulat állott be. Megindult részünkről az offenzíva az olasz harctéren, mely az egész olasz határon mozgásba hozta seregeinket. Ugy a doberdói fennsíkon, mint San Martinonál és a Tonale-szakaszon szép sikereket érttek el katonáink. Mind a három helyen erős támadások kapcsán 9 tisztet s 416 főnyi olasz legénységet fogtak el vitéz csapataink. Míg a többi szakaszon is az olaszok előretörését visszavetették, Délirolban harcdezt vitézeink ellenállhatatlan erejű tüzérségi tűzhatás támogatása mellett elfoglalták a lefolyt héten az Armenterre gerincen, a már többször említett Sugana-völgytől délre az ellenség első állásait. Ezekben a harcokban 196 tisztet, köztük egy ezredest és több mint 10000 főnyi legénységet fogtak el s 51 gépfegyvert és 61 ágyút zsákmányoltak. — A többi harctereken álló harcok folynak, de a németek úgy a francia, mint az orosz harctéren s a törökök Kaukázusban nagy offenzívára készülnek.

— **Mennyit rekviráltak Zalamegyében?** Ismeretes, hogy a kormány az elrejtett gabonakészletek főikutatásánál és rekvirálásánál erélyes kézzel fogantatosította. Ennek köszönhető, hogy Zala az egész országban renegeteg mennyiségű elrejtett gabona került napvilágra. Zalamegyében összesen tizenegyszer háromszáz métermázsza buza, ötezer mázsza rozs, 300 mázsza árpa, 600 mázsza zab, 4770 mázsza kukorica, 340 mázsza búzaliszt, 350 mázsza rozsliszt, 542 mázsza bab és öt métermázsza borsó került az elrejtett készletekből országos fogyasztásra.

— **A 19—50 évesek pótszemléje.** A népfelkelésre kötelezettek orvosi megvizsgálásánál, — mint a Külügy Hadügy írja — a következő szempontok lesznek az irányadók: a) az alkalmatlanságot előidéző eddigi okot, ha idősebb korosztálybeli vizsgálat meg, a népfelkelési névjegyzékből és egyéb iratokból a szemle-bizottság tudomására hozzák, esetleg az illető egyén kihallgatása alapján tudják meg; b) a szemcsés köthártyalobban (trachoma) szenvedőket, egyébkénti alkalmasság mellett, alkalmassáknak nyilvánítják; c) amennyiben a népfelkelésre kötelezettek egyes fogyatkozásait a pótszemlénél feltétlenül megállapítani nem lehetne, az illetőket a legközelebbi helyőrségi kórházba utalják. Nem küldhetők kórházba oly egyének, kiknek fogyatkozásait az előző szemlén kórháziilag megállapították. Az alkalmassáknak talált egyéneket a közös hadsereg és a honvédség közt 3:2 arányban osztják fel. A szemcsés köthártyalobbal (trachomával) alkalmatlan egyéneket, tekintet nélkül a felosztási kulcsra a közös hadsereghez osztják be.

— **Rekvirálják a rézkilincseket is.** A hadvezetőség terve vette, hogy legközelebb felhívással fordul a közönséghez és kérni fogja a tulajdonában levő rézkilincsek átengedését. A beszolgáltatott rézkilincsek ellenében megfelelő nagyságú és minőségű vas-kilincseket szolgáltatnak ki.

— **Mindent a hadseregnek!** A honvédelmi ministerium Hadsegélyező Hivatala

egy magyar gazda szakszerű, üdvös ajánlata a hadviselésre nézve elsősorban fontos akcióit indított és sürögösen kéri Magyarországot gazdasáradalmának áldozatkész segítségét ebben az akcióban. A ló és szarvasmarha tavasszal elhullatja téli szőrét, ez a szőr az állatok nyírása vagy vakarása útján könnyen összeszedhető, hogy azután a hadvezetőség takarékos nemez gyártására használhassa. A hivatal kéri tehát a gazdaszövettséget, hogy az említett szőröket gyűjtse össze és 5 kgr.-on felüli mennyiségeket közvetlenül a Hadsegélyező Hivatal átvételi külföldi címére (IV. Váci-utca 38); a kisebb csomagokat pedig a gazdákörök vagy szövetkezetek vezetősége útján küldje föl. A küldemények »Táborban levő katonák részére szánt szeretetadomány« megjelöléssel vasúton és postán díjtalanul szállíthatnak.

— **Katonai felmentések.** Bécsből jelentik: A hadügy s a honvédelmi ministeriumok által elrendelt fölmentések tekintetében a következő újabb intézkedések történtek: Azonnal és föltétlenül felmentendő a szolgálat alól az, akinek felmentése a menetszázad elindulása előtt 48 órával érkezik az illetékes katonai hatósághoz; elmarad a felmentés, ha a fölmentelt már elutazott a harctérré, vagy uton van, továbbá, ha az értesítés a menetszázad elindulását megelőző 48 óra belül érkezett és végül ha fölmentelt — hadiönkéntes és ezt a minőségét a felmentési okirat nem tartalmazza. Az elmaradt fölmentésről azonnal értesítendő az a hatóság, amely a fölmentést elrendelte. Ezért a jövőben a katonai parancsnoksághoz intézett fölmentési okiratról elmarad a szokásos záradék: »ha nincs a harctéren vagy menetkészség századba beosztva«. Ez az intézkedés az osztrák és magyar honvédségre, az osztrák és magyar népfelkelésre és a hadsereghez beosztott népfelkelői szolgálatra kötelezett magyar honosokra is vonatkozik.

— **Fölemelték az expressz-díjat.** A kereskedelmi miniszter a belföldi, valamint az Ausztriával, Bosznia Hercegovinával és Németországgal való forgalomban a levélpostai küldemények, postautalványok és pénzeslevelek expresszkézbesítéséért járó díjat az eddigi 30 fillérről 60 fillérré emelte fel, a csomagok expresszkézbesítéséért járó díjat az eddigi 50 fillér helyett 1 koronában állapította meg. Az egyéb külfölddel való forgalomban valamennyi küldeményfajra megszűntette további intézkedésig az expresszkézbesítést. E rendelet után tehát expresszkézbesítésre csak belföldre, Ausztriába, Bosznia Hercegovinába és Németországba lehet feladni, még pedig ezidőszereint csak levélpostai küldeményeket, postautalványokat, távirati utalványokat és pénzesleveleket, ellenben expresszcsomag Ausztriába, Bosznia Hercegovinába és Németországba, sem belföldre még nem küldhető.

— **Eltűnt katonák nyomozása:** A cs. és kir. közös hadügyminiszterium, a magyar kir. honvédelmi ministerium és a Magyar Vörös Kereszt Egylet hozzájárulásával és támogatásával a budapesti »Tudósító Iroda« múlt év december óta »Katonanyomozó-Jegyzék« címmel lapot ad ki, amely kizárólag az eltűnt katonák felkutatását célozza s a kutatás sikerességének előmozdítására sok keresett katonát arcképét is közli. A lap — melynek élén gróf Balthyány Lajos és gróf Hadik-Barkóczy Endre főmegbízottak állanak

— havonként kétszer jelenik meg legalább 15000 példányban és az összes csapattesteknek a harctérre és a front mögött, az összes kórházaknak Magyarországon és Ausztriában, valamint a hadifogságból hazatért rokkant katonáknak hivatalból ingyen küldetik meg. A lap felelős szerkesztője B. Virágh Géza. A kutatások közlési feltételei megteudhatók a »Katonanyomozó-Jegyzék« szerkesztőségében és kiadóhivatalában (Budapest, IV., Váci-utca 38. I. emelet.)

— **Katonák holttesteinek exhumálása.** Iletékes helyről azt az értesítést kaptuk, hogy az elesett, valamint betegség vagy sebesülés folytán elhalt egyének holttesteinek exhumálását és elszállítását az egész hadműveleti és hadtápkörletben az e hó 1-től október 1-ig terjedő időre közegészségi okokból megszüntették. Csak a már előbb engedélyezett exhumálásokat és elszállításokat szabad még május folyamán végrehajtani. Újabbban beérkező kérvényeket elutasítanak.

— **A hadbavonult tisztviselők védelme.** A kormány leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben a hadbavonult közhivatalnokok érdekeinek megvédése céljából kimondotta, hogy a képzettség utólagos megszerzésének a kötelezettségével alkalmazott közhivatalnokokat hadbavonulásuk következtében nem érhetik hátrányok észré, mert képesítésüket hadbavonulásuk miatt meg nem szerezhették, így tehát a képesítés megszerzése nélkül is előléptethetők. A főváros tanácsa ezt a leiratot tudomásul vette és utasította az elnöki ügyosztályt, hogy annak a leirat értelmében járjon el.

— **Nyomdaipar anyagok drágulása.** A könyvnyomdai és könyvkötészeti nyersanyagok ára elmúltől fogva 30 százalékkal ismét emelkedett. A háború óta ezek a cikkek a következőképp drágultak: A fogalmazó papír 150 százalékkal, a simított nyomópapír 120 százalékkal, szines papírok 130 százalékkal, famentes papír 140 százalékkal, pellur (átíró) papír 160 százalékkal, gépipró papír és levélpapír 90 százalékkal, csomagoló papírok 150 százalékkal, könyv- és okmánypapír 100 százalékkal, kartonok 125 százalékkal, levélborítékok 95 százalékkal, festékanyag 600 százalékkal, keményítő 200 százalékkal, deklí 120 százalékkal, könyvkötővászón és spárpa 190 százalékkal, enyv 120 százalékkal, olaj 150 százalékkal, terpentín 155 százalékkal, fűző drót 50 százalékkal, finom rud óz 1100 százalékkal drágult meg. Ne csodálkozzék tehát senki azon, ha a régi árban nem tud a nyomdász szállítani.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Simon Jolán, Porri Ilona, Kozjak Margit, Bernát Ilona, Sárközi Ilona, Hanzsek János, Gersei Ferenc — Meghaltak: özv. Medved Józsefné (77 é), Pálfői István (68 é), Zsganez Franciska (20 é), Kercsmarek Ignác (77 é), Jaszamkei György (25 é), Medved Mária (13 n), Magyar József (72 é)

Nyilttér.

Havas Árpád debreceni kereskedő, eljegyezte Sternberger Idus urleányt Muraszentmárián. (Minden külön értesítés helyet!)

Szeretetadományokat a Frontra szállít a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi külföldi címére, IV. Váci-utca 38. sz.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplaté i obznané pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđilji list za puk
Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cěna je:
Na cělo leto K 10—
Na pol leta 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznané se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

S mirnom dušom moremo vu budućnost gledati.

Sětve vu cělim orsagu dobro stojiju. - Grčka je vu težkim položaju. Blizo 2000 francuzkih zarobljenikov pri Verdünu. - Novih 309 ruskih zarobljenikov. - Nemiri vu Taljanskoj. - Turčin bije rusa. - Slavni dobitek nad taljani. - Englezke ladje su potopile francuzke ladje. - Bitke okolo Saloniki. - Englezija boji se od nemške invazije.

Kak stojimo na bojnóm polju?

(M. J.) Naši neprijatelji su nas hoteli s oružjem predobiti, a gđa su vidli, da smo mi i naši savezniki jaksí, kak oni, radi bi nas vu gospodarstvenih poslih preobladati. Ali niti to nebudu dostigli. Naše granice čuvaju naši dični vojniki, a naš svakdašnji kruh nam naša mater-zemlja osigurava. Ono nećemurno nakanenje naših neprijateljah, da bi nas s gladom preobladali, svaki den bude slabše postalo, kak se vrěme želve približuje. Mrzlavi svetci: Pongrac, Servac i Bonifac su srećno minuli bez toga, da bi gđe mraz bil. Sětve vu cělim orsagu dobro stojiju.

Vu Božjih rukah je sve, ali nadjati se ipak moremo, da budemo letos dobru želvu imeli. Kak nam polja kažeju, za 5 tijeđnov budemo toliko žitka imeli, da nebumo mi, niti naši savezniki glada trpeli, pak budemo mogli još jedno leto dugo pretrpeti taborska vremena.

To je istina, da je k kruhu meso i mlěko takaj potrebno za živetí. Ali hvalja budi Bogu niti to nam nebu pri hiži menjkalo, ar nam šenokoše takaj dobro stojiju. I sada bumo dobili. Tak s mirnom dušom moremo vu budućnost gledati. Ako budemo svemu k tomu i vu jelu sparali, pak nepotrežno jako gostili, onda nas nebude mogel neprijatelj niti vu gospodarstvenih poslih preobladati.

Iz toga svega se videti more, da nas gospodin Bog nije ostavil, nego je s nami vu tih težkih vremenih.

Na bojnóm polju nema nikaj znamenitoga, kaj se je dogodilo, to vu sledećim dajemo našim čitateljem na znanje:

Grčka je vu jako težkim položaju. Francuzka, pak englezka je hotela, da bi se ostali srbski šeregi po grčkih željeznicačh preć Grčke vozili proti našimi i bulgarskimi šeregi. Grčka vlada to nije dopustila, ar neće s nikim tabora imeli. Vezda francuz, pak englez hoće po morju iz Srbsku iziranu vojsku vu Saloniki privržati. Ako se nebu grk proti tomu suprotstavil s oružjem, onda bude srb prisvojil Salonikija, tojest francuzka, pak englezka vojska bude srbom prek

dala ov varaš, ar francuzka, pak englezka vojska silno treba svoje vojnike na francuzkom frontu. Naši neprijatelji hoćeju svum jakostjom prisiliti Grčku, da bi s njimi držala. Zbog toga je grčki kralj i narod vu velikoj stiski.

Nemci su 4 ga majúša opet počeli svoju navalu proti, pred Verdünu stojećemi menjšimi festungami. Nemci su svoj cilj dostigli, ar su 8 ga majúša osvojili jednoga brega i na njem stanujućeg festunga, kojega na vojničkoj mapi s 304 tim brojom zuamenuju. Francuzi su hoteli nazaj dobiti od njih odzetog ovoga znamenitoga festunga, ali su biti bili. Nemci su 53 oficirov i 1515 vojnika povlivi.

Kre Maas zvanog potoka, pri Thiaumontmajuru su francuzi na nemce navalili 6 ga i 8 ga majúša, ali nesu mogli nemce preobladati. Tu su francuzi izvun vnoغو mrtvih i oranjenih 357 vojnikov i 9 mašinastih puškah osvojili. Vezda su nemci vre samo šest kilometrov daleko od glasovitoga festunga Verdüna. Po malen ide napredek nemcov ovdí, ar se francuzi jako držiju. Ali sveta istina je, da makar i po maleno, ipak sigurno napreduju nemci k svojemu cilju. Da nemci nećeju svom silom na jenput do Verduna doiti, tomu je zrok, ar nećeju svoje vojnike pod silom alduvati.

Na ruskom bojnóm polju je skorom svigdi mir. Mi nećemo navaliti, rus pak se nepodufa. Samo pri Garbunovka zvanom mestu su rusi proti vojski Hindenburga nemškoga generala navalili, ali bez uspěha. Desetoga majúša su nemci pri Selburgu 500 metrov široki ruski jarek zavzeli i 309 rusov polovili.

Na taljanskoj granici su male bitke bile. Taljani su strelali na górski most, mi pak smo 8 ga majúša šturmirali na Sveti Mihalj zvani vrh, kojega smo prisvojili. K tomu dodajemo još, da su vu Taljanskoj nemiri zbog tabora. Ženske su se podigle, pak hoćeju, da bi mir bil, ar nemaju kaj za jesti. Taljani bi radi, da bi sve tak bilo, kak pred taborom, ali to vre nemre tak biti, ar jim nemremo pozabiti i šenkati njihovu čalarnost.

Od kada su Kut el Amara zvanog fes-

lunga rusi vu Ažiji izgubili, neide jim dobro. Turćini su pri Čuruk zvanom mestu počeli navalu proti njim i ruse nazaj porinuli. Tu još trajaju bitke. Tak se vidi, da su turćini tak velike šerege skupljali na tem mestu, da budu oni početi mogli navalu proti rusu.

Dok se naši vojniki boriju proti rusu i taljanu, do ti čas se skupljaju penezi domaća za taborsku posudbu. Još nesu račun gotovi, ali tuliko se zna, da je ober jezero million korunah vre vu kasse izplaćeno za četrtu taborsku porgu. I vu Medjimurju su se opet vnoغو podpisali i alduvali za světi cilj.

Vu Irlandskoj, gđe su se pobunili proti englezu, su štatarijuma razpisali. Četirinajst irlandćanov, koji su bunu počeli, su odsudili na smrti skonćali njih. Izmed pobunjenikov su 79 na temnicu odsudili, 1706 su pak poslali vu tuđu zemlju na robsko delo. Vumrlo je 180 pobunjenikov, oranjenih pak je 614 vu bitkah proti englezkim vojnikom. Pobunjeniki još nesu svigdi oružje doli deli. Vu više městih se boriju još. Zbog stroga ponašanja Englezke proti pobunjenikov, su se i do vezda mirni irlandćani pobunili.

Na taljanskim frontu.

Majúša dvajstietretjega bude leto dan, da Taljanski orsag, koj je s nami trideset i tri leti savezni bil, tak grdo nas je izdal i Austria-Magjarskoj boja poručil. Talijani, koji su taki po ultimatomu srbskim počeli su tajno s francuzi i englezi pogajati se, napravili su takov čin, kakovoga vu cěli historiji neje moći najti. Taljanski kralj je to svojom rukom posvetil.

Taljanskoga naroda su ministri zaslepili i počel je po vulicah svakojačke demonstracije tirati. Tak su govorili narodu, da to jeden kratki boj bude i da taljanska vojska samo na špancier bude išla vu monarhiju, niti postala nebude do Beća i tam s oružjem vu ruki diktěrala nam bude sve ono, kaj talijani već zdavnja zahtěvaju od nas.

Taljanski narod stojezerput je preklel već lanjskoga majúša. Stojezerput je spre-

let vodje, koji su ga tak zaslepili i vkanili. On talijanski šereg, kojemo je cilj bil vu Beč masirati, već zdavnja tam počiva pred Iazono frontu, pod Doberdo bregom i tirolskim frontu gliboku vu črni mater zemlji. Prvi milljun talijanske vojske tak smo zruždjili doli, kak iz jedne lati kuruzu. Denes samo rezerve imaju talijani, koje žurno skup pobiraju.

Zatem njeje nikakva čuda, ako talijanski narod je žalosten, srdit i čemeran. Denes već ove reči, da zadobiju boja, nikoga ne udešliva vu Talijanskim. Samo jedno zah-těvaju talijani: mira. Politicari, koji su Talijansku vu boj natirali, denes su već previdli, da stěm samo veliki kvar i špota su zrokuvali Talijanskoj zemlji. Luzatti bivši minister takov govor je držal, da Talijanska stela bi zosebni mir napraviti, ako ju stěm nebi ponizili i ako bi monarchija mogla pozabiti izdajništvo.

Talijanom denesni saveznici samo oružje moreju dati vu ruke, ali ako kaj drugo prosiju, onda stisneju šake i žmeriju, dati pak nikaj nečeju. Vu talijanskim čisto je zmjenkal lapor i strošek, to pak od englezov samo za orijaške peneze moreju dobiti i to nē tuliko, kuliko bi nucali. Talijani su već sve zlato potrosili, jerbo vu bojnim vremenu samo zlatom i srebrom moći placati, banjke niti englezi niti pak amerikančani nečeju zeti. Vu talijanskim svrhu toga jako mrziju na Engleziju, koja je nē samo krv s cecala iz talijanov, nego odnesla jim je i zadnjega cekina. Sad jim već neče latora dali i poleg toga skorom sve fabrike su zaprte.

Sad besno glediju naše šerege, koji su tak vno go slavnih bilkah zadobili. Naša moč je nikaj oslabila od potlam kak su talijani zabušili se vu tirolske brege, na Isonso i tirolski front. Na Doberdo bregu, San Martinu, gōrzkim mostu, na karintinskoj liniji. Dolomitu s jednom rečjom sveposud su naši slavni vitězi i naše slavno oružje preobladali talijane.

Najmre pak vu Južnim Tirolu majaša 17-ga tak su zbili talijane, da dvajsti kilometrov dugu liniju, šest jezer četiristo zarobljenikov, sedemnajst mašin puških i trinajst štukov su zgubili. Naši žmehki štuki opet su skazali, kakvo vo moč imaju.

Talijani sad i na švajcarskim hataru svakojacke tvrdovine i dekunje dēlaju, jerbo misliju, da od one strani budemo vdrli vu Lombardiju.

Med Grčkom i Talijanskom takodjer je velika mržnja, jerbo grki dva talijane, kakli špijone dali su skončati.

Talijanom jako mora već za nofte ili čeli boj, ali stopram jim još bude.

Bog je pravičen i nespozabi se iz nikoga!

Cesar Jožef,

kakti arestant na tvrđjavi „Spielberg.“

Tvrđjava Spielberg leži vu Moravskōj, te je služila za tamnice odsudjenih zločinčah, a to je bila najstrašnija tamnica u Austriji.

Niekog meglenog jesenskog jutra, — tako pripovieda poznati pučki spisatelj Dr. Ivan Nep. Vogl u jednom svojem pismu, — vozila se je dvorska kočija putem med zidovi tvrđjave gore na brieg, iz kojega su Zitaldella i tvrđjavske bašte strašnoga Spielberga dole gledale. U kočiji je sedel cesar

Jožef sa svojim adjutantom grofom Rosenbergom, jer cesar je hotel jedan krat sam osobno tu strašnu tamnicu videti, koja je od svog napuštanja kakti tvrđjava od godine 1742. u svojih kazematih muže i žene na stan primala, koji su imali za svoje teške zločine težku kaštigu podnašati.

Stari ključar Ciril, jaki kočasti muž, soldačkog držanja, kosmatom kapom na posiedkastoj glavi, u sivom kaputu i takovim hlačam, na širokem kožnatem pojasu visećemi ključu, vodil je cesara, na njegovu zapovied sam kroz tamnice, te je pri tom potrebna razlagal.

Cesar se je dal i u podzemne kazemate voditi. On i stari Ciril stupali su, pri slaboj svetlosti lampaša po jednom postrance vodećem hodniku, koj se je činil, da je u prvobitnu klisuru izlesan. Kad su nekoliko takovih hodnikah prošli, došli su do jedne bolte, od koje su se dva uzka hodnika u tminu protezala. Tu niti je bilo čuti kakovog glasa, dapače niti daha zraka, tu je samo nos čutil duhu plesnivoće i prhutine, onu pravu zadušenu tamničku duhu u podpunoj tmini, samo na čase je visokomu gostu dopiral do vuh sa raznih stranah ove strašne podzemne okoline, glas zveketajućih željeznih verigah.

Oni sa zaokrenuli u hodnik na lievo. »To je hodnik broj tri.« — veli vodja stari Ciril.

U tom hodniku su bile celice jedna do druge iz jakih drvenih balvanah i trčkov izlesane i jakemi željeznimi spojami i obruču jedan na drugoga pričvršćeni i prikovanani, da su sačinjavali drvene neprodoljive stiene.

»Jeli zapovieda Vaše Veličanstvo, da otvorim jednu praznu ili nastanjenu celicu?« — zapita ponizno stari Ciril.

»Dosta bude, ako otvorite jednu praznu.« Odgovori cesar.

Ciril metne pred ovom jednom rakom za žive svoj lampaš na zemlju, zatim odključa težke lokote, digne prečne balvane preko vrat iz njihovih željeznih obručov i onda otvori nizka zahrdjavela vrata, kroz koja se je moglo samo pognutim telom iz hodnika u celicu prejti.

Cesar stupi u celicu, a stari Ciril mu lampašom kroz vrata svieti.

Celica je samo nekoliko cipelišev duga i široka, a drvene prije opisane stiene su u stražnju stranu klisure uklesane, kak da bi iz nje izrasle. Jedino pohižtvo u toj celici je bila iz prostih nepohoblanih deskih skupa zbita klup, koja je služila za sedenje i za spanje, te je stala tik do stiene. Na stražnjoj klisurastoj stieni, u koju su bile drvene stiene uklesane, bilo je videti udubine, u kojih su odsudjeni zakovanani, kakti u koritu stali ili bolje rekuć u kalupu, takove su te izdubine bile, kakti modla za licitarske babke, samo ove su dakako bile velike za odraslog čovieka. Na jednom ringu na stieni, viseli su lanci i debeli okovi.

»Anda na ovom miestu« — veli cesar osupnjeno — »se ljudi drže u zatvoru? — A jeli ih je mnogo ovde?«

Za sada su ovde trideset ih u zatvoru — veli Ciril — kada jedan odsudjeni u takovu celicu od numero tri dojde, bude ovim željeznim pojansom i vratnim okovom na zid prikovan, a ruke i noge mu budu na onu poprečnu stangu lanci pričvršćene, da se niti genuti nemre i tak mora po 24 ure a negda i duže zdržati.

»Kak je to moguće zdržati i živ ostati?« — veli začudjeno cesar.

»Vaše Veličanstvo« — veli tmurno Ciril — »niti netpri snjimi dugo. Poslie kojih šest tjednih većinom osliepe u tih vlažnih prostorijah, a onda smrt dugo nečeka.«

»Strašno! Strašno!« — mrlja cesar Jožef.

»Zeli Vaše Veličanstvo još baštu pregledati?« — pita Ciril.

»Ne!« — odgovori cesar — »ja ću ovde ostati.«

»Ovde?« — izmuca zategnjeno preat-rašeni vodja.

Cesar samo kimne glavom.

»U — u — toj vlažnoj tamnici?« — izmuca drhćućim glasom Ciril.

»Je,« — odgovori cesar — »odidi i zaključu vrata!«

»Ali — Veličanstvo — —« opet Ciril drhćućim glasom.

»Učini kak ti zapoviedam,« — otrese se cesar na njega — »za jednu uru dojdi otvoriti zaključana vrata!«

Na ovo Ciril mućeć zapre vrata, metne prečna željeza, obesi težke lokote i sve zaključa, kak da je u celici izbilja razbojnik.

Kaj se je one vure, dok je dragovoljno u tamnici sedel, u cesarovoju glavi valilo, kakove misli su ga obhadjale, dok je sam u toj vlažnoj, tmičnoj, punoj luftene duhe celici sedel, kakovo duševno stanje ga je obuzimalo, to nije nikada nitko saznal.

Kada je Ciril iz kazematah u dvor stupil, baš je u turnu kapelice tuklo osam satih. Ciril prijavi komandantu tamnice, kaj mu je cesar zapoviedal, te da se je na drvenom klup hitil, čim je Ciril vrata zatvoril. Komandant je odmah zapovedal jednoga momka u kazemate poslati, koj će lampaša u pripravi držati te će paziti, jeli mozbit cesar nezove, ili se u obće neglasi, ili na vrata nekuca.

Vrieme je lagano prolazilo. Konačno je udarilo tri četvrta na devetu uru. Sada se je komandant i major sa cesarovim adjutantom odputil u drugi dvor, gde su svi zajedno, pred zatvorenimi željeznimi vratu mirno čekajuć ostali.

Sada dojde stari Ciril.

»No, onda kako je?« — zapita komandant.

»Niti je zval niti kucal,« — bil je odgovor. U to pričme u turnu kapelice ura tući.

»Devet satih!« — čuje se kakti nehotice iz svih ustah i Ciril ide po kazematskih stubah dole. Svih oču su bile u vrata uprte. Za nekoliko minutah se med njimi pokaže cesar praćen po Cirilu.

Cesar je stupal čvrstim korakom jednako se držeć, ali mu se je videlo, da je u duši potišten. Zafrknjeni lasi na sliepoticah, kak je on nosil, su mu se spustili niz lica, a čelo mu je bilo znojno; ali gledal je čvrstim i mirnim okom.

On se okrene prama komandantu tamnice i veli: »Ja sam bil zadnji živući, koj je u tih prostorijah zatvoren bil. Od sada neka nijedan u Spielbergu utamničen, ovaj prag neprekorati!«

Komandant se devotno nakloni.

Staromu ključaru Cirilu stisne cesar punu kesu s novci u šaku. »Evo to ti je za tvoju pazku,« veli smiešći se, na što su staroga ključara od dirljivosti suze oblejale.

U prvi dvor došavši, zahtieva cesar čašu tokayera, koju je baš željno izpil. Zatim

se sedne sa svojim adjutantom u kočiju, te se odveze u Brūn, odkuda se je i u Spielberg dovezel. — Brūn je glavni varoš Moravske, a tvrdjava Spielberg je kilometar daleko od Brūna.

Nekoliko dni zatim dobi komandant Spielberga pismo iz Beča iz cesarske kancelarije, u kojem mu se nalaže, da sve kažnjenike, koji se u donjih kazematah nahadaju, odmah i bezodvlačno u gornje kale preseliti dade, a one donje celice ključ i lokoti za uvieke zatvori tako, da se nebude unutra niti lukati iz vana, a kano li unutra stanovati mogio.

Kada su poslie, godine 1791. ove celice pod cesarom Leopoldom I em bile razorene, ostala je samo jedina ona celica, u kojoj je cesar Jožef kroz jednu uru proboravil, ciela, na uspomenu i za poviest za sva vremenaz, te ju svaki, koj dojde u Brūn, more videti.

Em. Kollay.

»SVAKOJAČKE NOVOSTI.«

Townsend generala zadnja prijava iz Kut el Amare. Zanemita je zadnja prijava Townsend generala iz Kut el Amare festunga.

— Bělu zastavu sem već dal vun deti, ravno sad sem odredil, naj vuništiju i spodereju iskreni telegramm postaju. Čete popoldan odisle su vu Saurani logar. Halil baša lěpo je gor prijel parlamentire. Rekel je, da dobro nas bude nadelil svakojačkim stroškom i hoće, da po velikim stradanju dobro se budemo čutili. Naravnali smo se, da zarobljenike premenimo, sedemstodeset naših betežnikov već su na putu i ideju vu naš logor, još sedem sto potlam dojde. Reč je bila i od toga, da turćini najnebanujujeju one stanovnike, koji su morali s nami ostati vu varauš i festungu. Turški glavni zapovednik rekel je, da to niti vu miseli je nē stel napraviti. Vu velikom gladu do zadnje vare smo zderžali vu Kut el Amari, od aprila šestoga svaki vojnik na dan samo fertal funt mele i malo konjskoga mesa je dobil. Prvi mesec mislili smo, da nam municija bude menjkala, predi kak od nekod pomoć dobimo. Kad su nam turćini naše čete pred Orandu širom rezbili, počeli smo gladuhati. Svaki stanovnik toliko stroška je dobil, kak i svaki voinik. Juriš je dakle iz dvejo dēlov stal. Vu prvim dēlo smo se branili, vu drugim pak gladuvali. Slavno smo predali Kut el Amara festunga.

Antant premalo municije ima. Vu Talijanskom jako su se začudili, kad je Thomas francuzki minister odprto povedal, da antantu opet je sfalila municija. Antant samo tak more tabora zadobiti — rekel je Thomas — ako nezmerno municije bude imel i ako svaka fabrika barem još dvaput toliko bude mogla napraviti, kak denes. Žalostno je, do smo to dovezda nē mogli postieci, pak niti nebudemo mogli.

Vu Talijanskom veliku uzbunu su napravile francuzkoga ministra reći, jerbo ravno talijani imaju najmenje fabrike i poleg toga municije. Talijani sveksinom francuzko i amerikansku municiju su trošili. Francuzkoga ministra reći toliko znamenujeju talijanom, da naj šparaju s municijom, jerbo od njih više nedobiju.

Svrbo toga vu talijanskom opet se buni narod i zahtěva, naj skim predi zaključuju boja. Naprimer vu Montini šest jezer žens-

kih je na glas demonstrěralo proti boju. Vidlen po vutlicih kricale su: »Zahtěva mi od kormana, naj odmah konca napravi boju!« Policiaji i soldačija je morala vun zrukovati, da reda napravi. Vu Piacenzi soldačija nēje stela zapoved posluhnuti, na frontu pak Sasari brigada se je uzbunila. Vu Napolju takodjer je velika buna bila i nekojih ministrov slike su vužgali na pijacu.

Opet i vu Apuliji takva buna je nastala med seljaki, da vlastelini morali su pobegnuti.

Razmi se to, da talijanske novine tiho su od toga i sve jako strogo tajiju.

Unio kupiti hoće Severnomeksiku. Unio (Severna Amerika) takov novi plam ima, da Severnomeksiku ksebi preklōpi. Poleg toga, ako Villa generala šerego do kraja potučeju, ponudili budu kormanu Meksike, naj severnu stran proda. Tristo milijun dollarov hoće dali Meksiki za Južno Kaliforniju. Ako se pogodiju, peneze jednoj međunarodnoj družtvi budu izplatili. Ovo družtvo bude splatilo nejpredi one, koji petroleum zdence imaju na onim falatu. S ostajućom svotom pak bi orsačke duge poplatili.

Vidi se iz toga, da amerikanćani rajši s penezi hoće nekaj zadobiti, kak s krvjom. Kak novine pišeju, meksikanćani hoćeju ovu pogodbu.

Amerika neće boja. Amerikanskoga sabora predsednik vu jednom družtvu ovak je govoril:

Mi smo zadovolni s neměkim odgovorom, ako nemci sdržali budu svoju reč. Mi drugo nē smo zahtěvali od Nemške nego to, da naj da mir onim ladjam, na kojih amerikanćani putujeju. Ako Nemška k tomu prevoli, mir bude med nami. Takodjer i Englezku budemo opomenuli, da naj neutralnim ladjam mir da.

Veška stran amerikanskoga naroda ne zahtěva, niti pak neće boja, takodjer niti to nećemo, da bi se diplomatski put zapral med nami.

Nemski odgovor zadovolil je amerikanćane i sad Wilson priliku ima, da nagovori neprijatelje, nek se pošteno pomiriju. Čela Amerika želi, da Wilson napravi ovaj koradžaj, i na pomoć bude, da prestane strahovitno prelěvanje krvi.

Mir na ruskom frontu. Na ruskom frontu tak rekuć mir je nastal, barem Ruski Invalid novine već naprě hoćeju ruski narod prepraviti, da na Dūna frontu nemci veliku ofenzivu budu započeli Poleg ruskih glasov, Hindenburg velike čete i nezmerno štukov je naskupljal i kad zesvim bude gotov, navalil se bude na ruski front proti Riga varauš, jerbo tam od morja i nemška flotta mu more na pomoć bići.

Nemci već po priliki znaju, gde je najslabeši ruski front i tam se hoćeju navaliti na njega. Ako Hindenburg predere ruski front, Riga je propala.

Rusi su opet pripravui na to, da Riga festunga i morsko postajališće zgubili budu.

Slavni dobitek nad talijani. Majuša petnajstoga na više mestah kanonerske bitke su bile. Bitke su još i drugi dan dalje trajale. Pri Monfalconi na cervignanski kolodvor i na soldačka stanja zrakoplivci bombe su hitali s kojimi su više hž i kolodvora porušili. Zrakoplivci srećno su svoj posel izvršili i bez falinge su nazat dimo došli. Od San Martina na zapad iz više jarokov su naši talijane vun stirali i više tali-

janskog navaljivanja nazal zbili. Talijani i od Monte San Hchela na sever su probali vu naše pozicije vdrti, ali i ovd i krvavo biti bili. Görz varaša opet zmeškami granati strelaju. Pri tolmeinskomu mostu naše čete vdrle su vu talijanske jarke i talijane vu bližnejm boju krvavu su vun zbile.

Talijanska linija skorom još tak stoji, kak je od početka boja. Na severnoj strani su nasi vu Talijansku vdrli.

Bitke oko Saloniki. Secolo talijanske novine pišeju. Kad su čete zgotovile šance i jarke, najveška stran ostavila je logora i odisla je na granicu Florina i Seres front gde su se taki patrole zisle s neprijateljškami patrolami. Šeregi na mesta samo četiri kilometre vu širom jeđen od drugoga. Doklam druga zapoved ne dojde, čete pute popravljaju i municiju voziju. Na dan višeput se pripeli, da su kanonerske i kojeninske bitke. Med pešički još su nē osbiljene bitke bile. Nemski zmeški stuki majuša četirinajstoga trideset zmeških granatov su hitili na Majodak selo i čisto su ju porušili. Četirinajst vojniov je nrtvih ostalo vu seli. Srbske čete iz Korfu otko još pod jednoma voziju vu Szaloniki.

Tabor s Meksikom. Med Severnom Amerikom i med Meksikom nebude mir nastal bez boja, barem sad tak pišeju iz New Jorka. Vu Wašingtonu amerikanski korman osvedočeni je, da meksikanerske čete nē su dosta moćne, da bi meksikanersku uzbunu potišili mogle. Meksikanerski korman opet tak veli, da Unie korman po tajnim putu dēla buuu vu Meksiki. Unia deset jezer vojnićtva je poslala na meksikanersku granicu, poleg toga vu Meksiki još veška uzbuna je nastala. Carranza general ide proti amerikanćanom. Carranza vu jednoj proklamaciji ovak govori: »Pred bojom stojimo, kojega mi nē smo zrukovali. Ako nas Amerika presili vu boj, nigdar više s njom zdobra nebudemo. Borili se budemo za naše poštenje, doklam samo jeden meksikaner živ bude!«

Dakle Amerika velikoga zroka je imala po tihim putu se naravnati sa Nemškom.

Englezija boji se od nemške invanzije. Prebudili su se vu Engleziji, kad se je Nemška i Amerika po mirnim putu naravnala. Vu Engleziji čisto su tak mislili, da su Ameriku natirali vu boj, barem sve englezke novine su tak pisale. Vu Engleziji ne štijaju jako amerikanćane, jerbo vu ovim bojnom vremenu antant je skorom sve peneze Ameriki zdaval za municiju i za druge bojne stvari. Amerikanćani pak se tomu na glas smějeju i veseliju.

Englezi već i s bog toga bi radi bili, ako bi mogli Ameriku vu boj natirati, da i ona gotove peneze potroši i stēm jednaka postane nazat s Englezijom.

Od nemške strani nekakov novi plan čekaju englezi na morju. Nemška još i denes veliku i moćnu flottu ima na morju koja se svaki dan poveksuvle. Straho su vu Engleziji, da ova flotta jeden dan genula se bude i nēje nemoguće, da Nemška tija vu Engleziji se hoće navaliti na engleze. Straho su, da Nemška nebude samo podvodom plivajućemi ladjami kazala svoju moć, nego i druguč.

Poleg toga straho su englezi, da Nemška na skoroma na snhom bude počela Engleziju vu strah zeti. Englezija pak ovo vrěme ravno nēma dosta vojnićtva, da se protiv tomu čvrsto more braniti. Imaju zroka, da

nepriateljij tijam doma vu njihovoj domovini se bude navalil na Engleziju.

Od toga se boriju od početka boja englezi.

Englezke ladje su potopile francuzke ladje. Argus zvane potoplene francuzke ladje jeden činovnik povědal je, da ně dalko od Columbretes otoka strělanje su čuli i nato odmah je ladja postala. Dvě podvodom plivajuće ladje su spazili, iz kojih su njim na glas dali, da za deset minut moraju ladju ostaviti. Kak su to napravili, jeden oficir je išel na Argus ladju, tam je šest bombih naložil, koje kad su se sprozile, hitro su potopile ladju.

S vun toga potopili su jednu rusku ladju i Vega zvanu francuzku ladju.

Ovaj oficir od kraja misil je, da su to austro magjarske podvodom plivajuće ladje i samo potlam je spazil na jednoj, da englezku zastavu ima.

Zakaj su to englezi napravili, to mi neznamo, nego brščas zbog toga, da opet proli nam na hujstriju Ameriku, kojoj su nemci obećali, da nebudu trgovačke ladje bantuvani, ako municiju nebudu vozile.

Za taborsku poštu gotovi kuvertisa napisom, takodjeri TABOESKE KARTE se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižarici. Clena: kuvert—2 fill. — taborska karta — 1 fill.

KAJ JE NOVOGA ?

Majka i vojujući sinek.

Vežda ti pošiljam
Listeka maloga
A k mojemu srcu
Jako povoljnoga.

•Sinek moj ljubjeni,
Toga nigdar nebu.*
— Ako toga nebu,
Mene dimo nebu.

Svetli Ferenc Joška
Prvi vu orsagu,
Zarad njega moram
Stavit svoju dragu.

•Sinek moj ljubjeni,
Gda mi dimo dojdeš ?*
— Pečen pėvec gda bu
Popėval na stolu.

•Sinek moj ljubjeni,
Gda mi dimo dojdeš ?*
— Da bu suha vrba
Grozdiče rodila.

•Sinek moj ljubjeni,
Toga nigdar nebu.*
— Ako toga nebu,
Mene dimo nebu.

•Sinek moj ljubjeni,
Toga nigdar nebu.*
— Ako toga nebu,
Mene dimo nebu.

Pričel mi je suhi
Bezg listek puščati,
Pričela se majka
Sineka nadjati.

•Sinek moj ljubjeni,
Gda mi dimo dojdeš ?*
— Gda bu suhi bezg
Puščal zelen listek.

Počela je vrba
Grozdiče roditi,
Počela se majka
Sineka nadjati.

Drávaegyház. Ruzsics Magica i Rozika.

— **Odlikovanje.** Felix Perhács, rođen iz Muracsánya, kadett 6. Zagrebačke honvedske topovne pukovnije na taljanskom bojnomo polju je odlikovano s bronzenom medalijom za hrabro ponašanje pred nepriateljem. Odlikovano kadett je sin Adama Perhácsa, koj 4 sina ima na bojnomo polju. Jedan, imenom Miška, je junačko smrt podnosil kod Dukla klanjca još 1915 leta na protaletlje, da se je hrabro boril proti neizmernoj ruskoj čordi. Sin, Ivan, kak svećenik na ruskom polju u kužnoj bolnici je zbetežil i vežda leži u bolnici u Čsáktornya, gde čeka, da mu se povrtati zdravlje.

— **Zbiranje velikoga sudca.** Vu Zalaegerszegu su 8-ga o. m. za čakovečkoga varmegijskoga velikoga sudca Szilágyi Dezsőa, lendavskoga varmegijskoga sudca

izebrali. Kandidirani bil je i novainski veliki sudac, ali nije dobil dosta votumov. Dr. Huszár Pál veždašnji čakovečki sudac se nije dal kandidirati, ar menje letah služil, kak Szilágyi Dezső. Novi veliki sudac čakovečki je rođak pokojnoga Szilágyi Gyule grofovskoga tajnika i sin takaj pokojnoga išpana Szilágyi Lajoša.

— **Odlikovani mužikaš.** Na bojnomo polju je s velikom vitežkom kolajnom odlikovani Balog Károly predjar čakovečke bande zbog njegovog hrabrog ponašanje proti nepriateljju. Zajednom su ga i za kaprola imenuvali na bojnomo polju. — Odlikovano je takaj s velikom srebrnom kolajnom Kanczer János bivši vučenic čakovečke preparandije, koj je na bojnomo polju opal.

— **Imenuvanja.** Magjarsko kr. Ministartstvo za bogoštove i škole imenuvalo je za gospodu plebanuše: vu Felső-Mihályfalva Tkalec Ferencu, vu Murasiklós Bolarics Janoša, vu Miksavár Lipnyák Istvana, vu Alsó-Domboru Jakopecz Janoša ondešnje gosp. administratore.

— **Za vojničku porgu** su vu Drávadiódsu do 5 ga majusa 1900 K a vu Muravidu 15, 500 K podpisali. Naša Zala-varmegija je 500 jezer korunah podpisala.

— **Zvoni se pobiraju za štuke.** Zvoni, iz kojih bude vojničstvo štuke napravili dalo, vu celim orsagu popišuju. Vojničstvo nepobira zvone zbog toga, da nebi imelo dosta štukov, nego za to, ar se štuki vu vnogom hasnuvanju pokvariju, kak i puške, iz koje se vnojo lét puca. Iz čakovečke farne cirkve budu odnesli velkoga zvona, koj 1000 kgr. i srėdnjega zvona, koj 600 kgr. važe. Iz felseš-vidafalvske kapelice budu odnesli 2 zvone, iz zalaújvarske, szent-rókuske i szentilonszke kapelice jednoga—jednoga zvona, koji od 60, do 100 kgr. važeju. Drávavásárhelyske i viziszentgyörgyszke velike zvone zbog njihove starinske vrednosti nebudu odnesli.

— **Strahovito ubojstvo.** Vu Cinkoti, poljeg Budimpešte su vu komori Kiss Béla zvanoga spenglera sedem plehnatih l. gvov našli, vu kojem su ženska i dečja tela bila stisnjena. Sedem ženskih osobah i dvoje decah je ov strahoviti spenglar na drugi svēt spravil. Rezglasil je vu novinah, da se ženiti hoće i one ženske, koje su peneze imele, je k sebi privabil, s njimi jenčas živel, onda pak jih vumoril. Da se nezazne njegov čin, zgnjel je mrtva tela vu velike plehnate lagve, iz vuna zacinal i tak jih vu komori ostavil. Pred 10 let je svoje strahovito delo počel, koje se je majusa 10 ga stopram zeznalo. Kiss Béla spengler je med soldate moral iti. Hžni gazda je dal med tem svoju komoru popraviti, pak te lagve na dvor skoturati. Misilil je, da je karbol vu njimi, pak je jednoga rezbiti dal. Gda su zidari predrii lagva, strahovita duha je iz njega isla vun. Človečju glavu, za tem celo telo su našli vu lagvu. Redarstvo je i drugih sedem lagvov rezbiti dalo. Vu svakim su žensko i vu dvema još dečjeje telo našli. Redarstvo je zeznalo, da je Kiss Béla vu Srbiji vu valjevskim špitalu vumri i to 1915. leta 15 ga februara. Vežda budu ga vu Valjevu izkopali, da se zezna, je li je za istino on tam zakopani. Redarstvo sumnju ima, da morti nebi Kiss Béla mrtev bil, ar kakti prefrigani človek, lahko da je vu špitalu premenil svoja pisma s pismami kojega vumirajućega vojnika. Pajdaša Kiss Béle Nagy Janoša, koj je pri njem služil,

su redari prijeli i vežda ga pri redarstvu izpitavaju. Nagy János taji, da bi znal kaj od toga strahovitnoga čina. Tak se vidi, da mora znati od toga. Prošlu nedelju su vu sedem rakah zakopali nesrećne ženske. Na sprevodu bilo je do 20 jezer nazočnih. Redarstvo vnojo dela, da ovu tajnu do kraja rezkrije.

— **Darovanje.** Da se nazad zazidjeju ona Karpatska sela, koje su rusi lani požgali, darovali su iz Szentilona občine: Morandini Roman, Bernát István i Leszar Jánosné 2—2, Toplek Pál, Toplek Rókus, Toplek Vincéné, Koszmács Imre, Koszmács János, Koszmács András, Verbanec Imre, Hruntek András, Toplicsánec Mária, Mikulai Lukács, Vuk Mihály, Vugrinec A., Kukovec István, Zsindarics András, Novák János, Simunkovics Mihályné, Veszei István, Vizi Jozsef i Szilai Mari 1—1 korunu; Zsemlics Antal 80 fill.; Verbanecz Balázs 66 fill.; Leszar Péterné, Zelics István, Novák Ferenc 40—40 fill.

— **Tirol.** Minući tijeden iznenada su se naši na tirolskim frontu navalili na talijane i kervavo su je iz Tirola vun zbili. Važne talijanske pozicije su našim vu ruke došle i barem talijani hrabro su se branili, itak su nēmogli nekoje brege zaderžati, neg su morali iz njih doli pobecti. Sad su se naši nastanili na ovih bregah, koje talijani od početka boja su vu rukah imali. Pripetilo se, da tirolčani, koji su ovdj od početka branili granicu, vdrlili su vu Talijansku, tam su zavzeli Costour zvanoga brega. Talijani više mesecov iz najvećših štukov su strělali ovoga brega i kad su ga već skorom čisto širom reztrělali i kad je kamenje i granati tak letalo po zraku, kak tuča i već je nikak ně bilo moći nanjem ostati, tirolčani samo onda su ga ostavili.

Neutralne novine tak pišeju, da talijani strahovito vnojo krvi moraju prelejeti, ako nazat hoćeju onu liniju zadobiti na koji su od početka boja stali. Talijani naj ne misliju, da bi Trienta mogli zadobiti, jerbo denes su puno dale od njega, kak su gda bili. Sad su dobili talijani najvećši udarac od Austrie, Magjarske. Talijani dugo vremena nebudu mogli opet vu offenzivu stupiti.

Majusa 18-ga opet su naši dalje tirali talijane i vu ovi bitki jeden dan su vlovili devetsto talijanov, zadobili su osemnajst štukov i osemnajst mašinpukških.

Talijani dvanajst mesecov strělali su ovdj naše pozicije, da vu Tirol vdereju. Sad su jim naši odgovor dali i pretirali su je iz tirolske granice. Naši štuki su opet jedno veliko čudo napravili ove dane.

Na ruskoj fronti.

Dobri Bože, vječni Bože ! nemrem ti platiti,
Al za věru, Kralja i Dom hočem život dati.

Teče voda Javorica doli v Bukovini,
Gde stojiju magjarski jupaki vjerni, dični.

Borimo se vuđne, v noći, suhom i na vodi,
A ti Bože dobri Bože ! na pomoć nam budi.

Da i dalje napreduje naša vojna sila,
Kak do vežda, tak i dalje da bi složna bila.

Vnogi junak si zdihava vuđne i vu noći,
A ne vnogi pak je već zaklopil svoje oči.

Jer već tomu dugo časa, kak počela vojaka,
Da se podigla protiv nam ta nesrećna muska.

V Petrogradu skup se zišli Rusi na sednicu,
Svi skup jedno glasno zrekli : s vojskom na granicu !

Da, vudrimo dol v Magjarsku tja do Črne-gore,
V Pešti naša vojeka s erbakom skupa dojti more.

Vojsku su si skup aložili na velike darde,
I kozaki v ruke zeli nabrušene darde.

I vu našu Galiciju su prvi dojehali,
Ali su je magjarski husari natirali.

Á zatim su s velkom silom došli vu Karpate,
Gde su si par meseci kuhali herbatebe.

Računali su međ sobom dalje vu Beč iti,
Gde su velike pivare i tam pivo piti.

Z Beča pak vu Budimpeštu k našem glavnom gradu,
Da si zeludce puniju, koji su već v gladu.

Pregledali su landkarte, kak Magjarska stoji,
Ali da se već od zadi rusu remen kroji.

Naša vojeka pretisnula je iz lžve strane,
Z Karpatov rusi leteli, kak z topola vrane.

A tren kola su zgubili vu šumi na leši,
Na kojih bili računati kak budu vu Pešti.

Za to dalje ve Rus nemre jer nema računa,
Nego svoji stari zemlji si peče koštruna.

Na bojnomo polju. Ficz Ernő honvéd.

Szólóm azonnal eladó!

Van rajta 2, kőből épült
csinos ház, 2-2 szobával,
gyönyörű kilátással; présház,
istálló, pajta, cselédház.

Viziszentgyörgy.

ALSZEGHY ALAJOS.

584 4-5

Egy nyomdász és egy papirkereskedő tanuló

felvétetik

Strausz Sándor

könyv- és papirkereskedésében, könyvnyom-
dájában Csáktornyan.

Legujabb háborus térképek!

Bródy-féle EGYPTOM és a NILUS
KÖRNYÉKI ORSZÁGOK
HÁBORUS TÉRKÉPE.
KISÁZSIA és a BAGDADI
VASUT HÁBORUS TÉR-
KÉPE. Ára 1.50 kor.

Bródy-féle

SZALONIKI és KÖR-
NYÉKÉNEK HÁBORUS
TÉRKÉPE. Ára 1.- kor.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében - Csáktornyan

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	32.—
Rozs	Hz	24.—
Arpa	Ječmen	24.—
Zab	Zob	24.—
Kukorica uj	Kuruza suha	28.50
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah zuti	40.—
Vegyés bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	50.—
Lenmag	Len	50.—
Tökmag	Koščice	100.—
Bükköny	Grahorka	30.—

Egy fiatal

segéd

és egy jobb házból való

fiú, tanoncznak
felvétetik

Weisz Sándor

kereskedőnél, Csáktornyan.

583 1-1

„ATLAS”

ASBESTCEMENTPALA

versenyen kívül legkitűnőbb
minőségű tetőfedő anyag.

Azonnali szállításra

minden mennyiségben kapható.

Védjegy.

Védjegy.

666 2-5

„ATLAS”
Asbestcementpalagyár
Részv.-Társ.

Sürgőnycim:
Palatlas Budapest.

Központi Iroda: Budapest, V., Dorottya-u. 6/a. Gyár Budafok.

Telefon:
179-60.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatanb dijjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatanb dijjmentesen
közöljük

Bőrkereskedő:
Mayer Testvérek Csáktornya

Borbély és fodrász:
Nádasi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya

**Mézeskalácsos és v'asz-
gyertyaöntő:**
Tibanyi Mihály Damása

Butorraktár:
Horák Ödön (butor- és
koporsóraktár) Csáktornya

Cipész:
Kelemen Sándor, férfi és női cipész
Csáktornya, városház épület

Divatárúhá:
Liszt és Brodnyák Stridóvár

Fényképész:
Ifj. Kovács István Csáktornya

Férfi szabó:
Ivácsics Ignác Csáktornya
Bedics Ferenc Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (közén,
feszén, magvak és a
»Műtrágyát Értékesítő-
Szövetkezet« raktára
Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz J. Csáktornya
Deutsch Salamon Csáktornya
Hirschsohn Henrik Csáktornya
Deutsch Rezső Kiszabadka
Topiák György Drávásiklós

Kávéház:
Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya

Kötélgyártó:
Dornik Rezső Csáktornya

Kőfaragó és sirkőkészítő:
Tersztenyák Bódog Csáktornya

Mészáros:
Antonovics József Csáktornya

Órás- és ékszerész:
Pollák Bernát Vараždin

Pék:
Petrics Viktor Csáktornya
Petrics Ágoston Csáktornya

Szállító és deszkakereskedő:
Löbl Mór és Fia Csáktornya

**Url- és nődivat, játék- és
diszmuáru:**
Kelemen Béla Csáktornya

Vaskereskedés:
Berynák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly Csáktornya
Prostenik Gusztáv Csáktornya

Vendéglők:
Prückler Károly Csáktornya
Pecornik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér
galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusátz Alajos Csáktornya

Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya
Bagola István vendéglője Csáktornya
»A vasúthoz« Csáktornya
Singer Salamon Kiszabadka
Sójtóry János Drávanagyfalu
Novák József Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv. Drávavásárhely
Kovács Mihály korcam. Drávavásárhely
Leitmann Bálint Szentilona
Feigelstock András Budapest, VII., Klau-
zál-tér 18.

Kozják Mihály Kiszabadka
Baumbach Rezső Szentilona
Reiner János Ráczkanizsa
vegyeskereskedés, Petánzi savanyúis
központi raktár és szállítási vállalat
Hódosi Vilmos déli vasúti
vendéglős Csáktornya
Spitzer Elek vegyeskeres.
és korcamáros Pusztafa

Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal Csáktornya